

Móttakið 1. sept.

Þingskjal nr. 25

Flytjandi Hestamannafélagið Sleipnir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir tillögu til þingsályktunar um að borin verði upp á næsta ársþingi FEIF tillaga um breytingu á gr. Í1.7, mgr. 4, í reglum um íþróttakeppni.

Málgreinin er:

Í1.7 Dregið til baka úr keppni

Á mótum þar sem ekki keppa lið er gengið út frá því að knapi og hestur séu heilbrigðir og tilbúnir til þátttöku í úrslitum nema annað sé tilkynnt sérstaklega, að minnsta kosti einni klukkustund áður en fyrstu úrslit í viðkomandi grein hefjast. Eftir þau tímamörk er einungis unnt að draga sig til baka úr úrslitum liggja fyrir staðfesting á því að hesturinn (skoðaður af dýralækni á keppnisstað) eða knapinn (samkvæmt læknisvottorði) teljist ekki hæfur til keppni, eða slíkt er ákvarðað af yfirdómara. Að öðrum kosti er knapi dæmdur úr leik og allur árangur hans á mótinu strikast út. Yfirdómari skal tafarlaust senda tilkynningu til skráningar keppnisbanna og aðvarana hjá FEIF (e. FEIF Registrar of Bans and Warnings) og dæma knapa í tveggja vikna keppnisbann er hefst á mánudegi eftir að móti lýkur.

Málgreinin verður:

Á mótum þar sem ekki keppa lið er gengið út frá því að knapi og hestur séu heilbrigðir og tilbúnir til þátttöku nema annað sé tilkynnt sérstaklega, að minnsta kosti ~~einni klukkustund~~ 12 klst. áður en fyrstu úrslit í viðkomandi grein hefjast. **Undantekning frá þessari reglu er að ef um er að ræða hest og knapa sem koma upp úr öðrum úrslitum (t.d. B-úrslitum) þá er nóg að það sé að minnsta kosti 1 klst. áður en A-úrslit hefjast.** Eftir þau tímamörk er einungis unnt að draga sig til baka úr úrslitum liggja fyrir staðfesting dýralæknis eða læknis, sem skoðar hestinn á keppnisstað, á veikindum eða helti hestsins eða knapa þegar við á. Að öðrum kosti strikast allur árangur knapans út af mótinu og hann dæmist í tveggja vikna keppnisbann er hefst á mánudegi eftir að móti lýkur.

Greinargerð

Það kom upp atvik á mótum í sumar þar sem að knapi afskráði klst fyrir úrslit. Haft var samband við næsta knapa sem öðlaðist því rétt á að ríða úrslitin. Það var ógerlegt fyrir knapann að ná að mæta á svæðið á þessum tímaramma. Það er skiljanlegt að þessi tímarammi virki á mótum erlendis þar sem að svo margir koma langt að og eru á svæðinu. Á Íslandi eru knapar að keyra fram og til baka frá móts-töðum þar sem að algengt er að það sé um 60 mín akstur á staðinn. Lagt er til að það verði gerði auka sér íslensk regla varðandi þetta.

Umsögn keppnisnefndar LH

Nefndin leggur til að tillaga verði lögð fram á FEIF þingi um að afskráningarfrestur verði 2 klst. í stað 1 klst.

Mótttekið 27. sept.

Þingskjal nr. 26

Flytjandi Hestamannafélagið Snæfellingur

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir eftirfarandi áskorun til stjórnar LH.

Við hvetjum/skorum á stjórn LH til að beita sér fyrir því að stjórn LM leggi áherslu á að haldið verði áfram með að safna upptökum frá landsmótum inná WF. Einnig verði keyptar upptökur af t.d. 20-30 efstu kynbótahrossanna í hverjum flokki, þau ár sem ekki eru landsmótsár.

Greinargerð

Worldfengur er einstakur gagnagrunnur á heimsvísu og mjög mikilvægur fyrir Íslandshestamennskuna í heiminum. Grunnurinn geymir sögu þróunar íslenska hestsins og upptökur frá mismunandi tímum sýnir einnig þróun reiðmennsku og mótahalds.

Landsmót ehf hefur lagt talsverða fjármuni í kaup á gögnum sem geyma sögu og þróun hestsins. Ánægjulegt væri að sjá fleiri eldri kynbótahesta sem teknir voru upp inná WF.

Mörkuð verði stefna í þessum málum og kannað með að kaupa upptökur úrvalshrossa sem sýnd eru á erlendri grund og bætt við gagnagrunninn enda er WF alþjóðlegur gagnagrunnur sem rekinn er í samstarfið við aðildafélög alþjóðarsamtök íslenska hestsins.

Móttækið 27. sept.

Þingskjal nr. 27

Flytjandi Hestamannafélögin Sörli, Hörður og Sóti

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, felur stjórn landsambandsins að hefja þegar í stað vinnu við eftirfarandi:

1. Reglugerð um Íslandsmót innanhúss – mótaröð.
2. Gerð reglna sem hafa það að markmiði að búa til staðla utan um löglega keppni innanhúss, fyrir húsnæði, aðstöðu og annað slíkt þannig að til verði reglur sem fela það í sér að mót innanhúss, þar sem slíkir staðlar og reglur eru uppfylltar, skráist sem „löleg“ mót.

Vinnu við lið 1 og 2 skal lokið fyrir formannafund árið 2025 og hún kynnt þar til samþykktar eða til kynningar til að hægt sé að hefja keppni eftir nýjum reglum sem fyrst. Reglurnar verði síðan reyndar og prófaðar og lokaniðurstaðan endanlega samþykktar á landsþingi LH 2026.

Greinargerð:

Um lið 1 hér að ofan. Íslandsmót innanhúss – mótaröð.

Gríðarleg þróun hefur verið í keppni og mótahaldi á Íslandi á undanförunum 20 árum eða svo. Þróunin hefur verið sú að keppni á mótum innanhúss hefur vaxið mikið með tilkomu reiðhalla og má nánast tala um sprengingu í mótahaldi. Einnig hefur mótum sem haldin eru yfir sumartímenn fjölgað mikið.

Mesta breytingin eru þó innanhúsmótin, sem þekktust lítt eða ekkert fyrir um 20 árum síðan og mótaraðir sem haldnar eru yfir allan veturinn. Segja má að upphaf þessa megi rekja til þess að í kjölfar sérstaks stuðnings íslenska ríkisins til uppbyggingu reiðhalla á landsbyggðinni, sem úthlutað var árið 2006-2007, og í kjölfarið byggingu reiðhalla víða um land, þá hafi opnast nýir möguleikar í íslenski hestamennsku. Í kjölfar stuðnings ríkisins voru byggðar reiðhallir á Akureyri, Borgarnesi, Fljótsdalshéraði, Grundarfirði og Hornafirði, auk þeirra halla sem þá voru til fyrir á landinu í Hafnarfirði, Kópavogi, Garðabæ og Reykjavík. Síðar hafa svo risið enn fleiri reiðhallir víða um land. Almenn er nú viðurkennt að þjálfun og reiðmennska innanhúss er stór hluti hestamennsku yfir vetrartímenn og keppni innanhúss eðlilegur hluti þessa.

Með tilkomu fleiri reiðhalla utan höfuðborgarsvæðisins, stærri húsa en áður þekktust, mynduðust möguleikar til þess að halda keppni og sýningar innanhúss á fleiri stöðum, en bara á höfuðborgarsvæðinu. Stöðug aukning hefur síðan verið í keppnishaldi til dagsins í dag. Vetrartímenn hefur nú sýnt sig vera afar vinsæll tími til keppni, þegar flestir hestamenn eru með hesta sína á húsi.

Fjöldi mótaraða, einstakra keppna og keppnisdeilda hefur litið dagsins ljós. Gróskan er gríðarleg og þróunin einstaklega áhugaverð. Að mestu hefur mótahaldið verið sjálfsprottið, einstaklingsframtak, framtak einstakra félaga eða hópa sem haldið hafa uppi miklu og góðu frumkvöðlastarfi. Frumkvæðið hefur ekki verið hjá Landssambandi hestamannafélaga.

Barnsskónum er slitið í þróun innanhússmóta. Framhald þessarar þróunar er að mati flutningsaðila, að skapa reglur um mótaröð sem leiði til krýningar Íslandsmeistara innanhúss. Keppni, sem haldin sé á vegum hestamannafélaganna sjálfra í einhverri mynd, þar sem keppt verði á hæsta stigi á hverju aldursbili. Til þess að svo megi verða, þarf viðeigandi regluverk á vegum LH.

Sjá má fyrir sér hversu mikil lyftistöng það væri fyrir hestamannafélögin og innra starf þeirra ef slík mótaröð kæmi til. Hestamannafélög gætu byggt upp keppnisið og styrkt félagsandann og samheldni innan félagsins, í stað þess að þeirra fremstu keppnisknappar séu við keppnir vítt og breytt í hinum og þessum deildum. Bakland félaganna gæti líka nýst knöpum vel og stuðningur heildarinnar. Fjármögnunarmöguleikar aukast, styrktaraðilar og stuðningur sem félögin fara að mestu á mis við í dag. Svo eitthvað sé nefnt. Með þessu væri þróun mótahalds hestamanna í takt við allar aðrar íþróttir, þar sem lið og einstaklingar keppa fyrir sitt íþróttafélag.

Að mati flutningsaðila er það einungis tímaspursmál hvenær deildarskipt mótaröð á vegum hestamannafélaga landsins lítur dagsins ljós og er það eðlilegur þáttur í þeirri gerjun og þróun sem verið hefur á keppni innanhúss undanfarna tvo áratugi.

Um lið 2 hér að ofan. Gerð reglna sem hafa það að markmiði að búa til staðla utan um löglega keppni innanhúss, fyrir húsnæði, aðstöðu og annað slíkt þannig að til verði reglur sem fela það í sér að mót innanhúss, þar sem slíkir staðlar og reglur eru uppfylltar, skráist sem „lögleg“ mót.

Að mati flutningsaðila tillögunnar er einsýnt að ákveðna lágmarksstaðla þarf að uppfylla til að keppni á hæsta stigi sé lögleg innanhúss. Hér er horft til lágmarksstærðar húsnæðis, lengdar og breiddar keppnisvallar og slíks. Flestar íþróttir þar sem keppt er bæði innan- og utanhúss, svo sem frjálsar íþróttir o.fl. hafa mismunandi staðla utan- og innanhúss, mismunandi keppnisvegalengdir og kröfur. Óþarft er og óraunhæft að flytja keppni sem miðuð er við keppni utanhúss, inn og hafa sömu viðmið um vallarstærðir. Ef slíkt væri gert væri ekkert hús á Íslandi löglegt. Ólíklegt er að mörg hús í slíkri stærð verði byggð. Eitt hús er hugsanlegt á næstu 20 árum. Ef keppni innanhúss á að ná að þróast er nauðsynlegt og eðlilegt að taka tillit til þess að það gilda einfaldlega ekki sömu lögmál innanhúss og utanhúss eins og viðurkennt er í flestum íþróttagreinum. Keppnin þarf einfaldlega að aðlaga sig að aðstæðum. Þau hús sem ekki uppfylla staðla verða áfram notuð í innanhússkeppnir, en þá ekki undir „lögleg“ mót á hæsta stigi.

Að mati flutningsaðila þarf ekki flóknar lágmarkskröfur eða ítarlegar hvað varðar aðstöðu, en þó ákveðnar kröfur, en fyrst og fremst vilja til að skilgreina kröfurnar og skjalfesta þær.

Almennt. Flutningsaðilar telja að það væri mikið framfaraspor að hefja keppni til Íslandsmeistaratitils á sérstakri mótaröð, þar sem reglurnar hafa verið settar af Landssambandi hestamannafélaga, en félögin sjálf annast síðan skipulag keppninnar á þeim grunni sem LH hefur markað. Knappar hljóta að horfa til þess að vilja keppa um Íslandsmeistaratitil innanhúss á sérstakri mótaröð þar sem árangur þeirra þar telji t.d. inn þegar val á knöpum ársins er metið.

Móttækið 27. sept.

Þingskjal nr. 28

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir aukið fjármagn í sportfeng til að vinna á þeim langa verkefnalista um umbætur og verkefni sem hafa setið á hakanum undanfarin ár.

Greinargerð:

Sportfengur er keppniskerfi okkar í hestaíþróttum og er sérsniðið að því. Nú þegar hafa Svíar og Norðmenn tekið Sportfeng til notkunar. Ávallt eru verkefni sem þarf að sinna til að uppfæra og betrumbæta kerfið til að fylgja þörfum samtímans og er Sportfengur því miður en þá á eftir í þeim málum. Viljum við með þessu að unnið sé að gömlum verkefnum sem ekki enn hafa verið sett inn. Geta unnið í þeim verkefnum/hugmyndum sem eru að koma inn núna og geta brugðist við um leið. Breytingar til batnaðar fyrir kerfið. Eins er mjög mikilvægt að þær breytingar sem verða á keppnisreglum FEIF 1. apríl ár hvert séu settar inn svo mótshaldarar geti farið eftir þeim og treyst á kerfið.

Mótttekið 27. sept.

Þingskjal nr. 29

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að stjórn stofni og setji reglur fyrir jöfnunarsjóð þar sem hestamannafélög geti sótt í vegna kostnaðar á fræðslu, námskeiðum og mótahaldi.

Greinargerð:

Til að hestamannafélög geti haldið uppi metnaðarfullu starfi getur verið nauðynlegt fyrir félög að sækja um stuðning til þess. Til að jafna aðgang allra hestamannafélaga hvað varðar mönnun einstaklinga með sérkunnáttu á ýmsum sviðum hestamennskunnar með fjölbreytta fræðslu, reiðnámskeið og mótahald. Þá þurfa öll félög að hafa jafnan aðgang sem gæti komið í gegnum þennan sjóð. T.d. getur ferðakostnaður sett fótinn fyrir dyrnar um að fá einstaklinga með sérstaka kunnáttu víða um land.

Móttækið 27. sept.

Þingskjal nr. 30

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að Landssambandið sé einn af þeim stóru aðilum sem koma að verkefninu Horses of Iceland.

Greinargerð:

Horses of Iceland er eitt stærsta verkefni sem hefur unnið að markaðssetningu Íslenska hestinn á heimsvísu. Þetta er gríðarlega öflugt verkfæri okkar í samkeppni við önnur hestakyn í heiminum. Verkefnið er orðið það stórt og viðamikilið að ekki má slá slöku við heldur frekar að bæta í. Þarna eiga að vera allar grunnupplýsingar um íslenska hestinn og saga hans og eiginleikar. Með þessu getum við staðið á bak við þá fjölbreyttu starfsemi sem er í kringum íslenska hestinn, allt frá útreiðum og félagsskap til keppni á heimsmælikvarða.

Móttækið 27. sept.

Þingskjal nr. 31

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að keppnisnefnd taki til endurskoðunar notkun spjalda í keppni.

Greinargerð:

Er í dag þá er óljóst hvernig spjalda notkun er notuð og afleiðingar að fá spjald. Hvað merkir að fá rautt spjald og gult spjald. Í dag fá knapar t.d. rauð spjöld fyrir að gera ógildar sýningar og gul spjöld fyrir grófa reiðmennsku. Við teljum að skýrari línur þurfa að vera á spjöldum og eins afleiðingar þeirra. Í öðrum íþróttagreinum er spjaldanotkun öðruvísi hátað og gefur spjaldanotkun eins og hún er í dag í hestaíþróttum misvísandi skilaboð þar sem vægi spjalda er ólíkt.

Mótttekið 27. sept.

Þingskjal nr. 32

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að úthlutun dómara fari aftur til dómarafélaganna.

Greinargerð:

Eins og staðan er núna þá fer úthlutun fram úr frá skrifstofu LH og getur oft verið erfitt fyrir mótshaldara að fá úthlutun seint. Sérstaklega þegar ferðakostnaður og gisting dómara er á hestamannafélögum. Það getur verið erfitt að finna gistingu og flug t.d með stuttum fyrirvara.

Mótttekið 27. sept.

Þingskjal nr. 33

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að stjórn sendi áskorun til dómarafélaganna varðandi það að aukinnar nærgætni sé gætt þegar áverkaskoðun á sér stað og að foreldrar verða kallaðir til þegar dæma þarf börn úr leik vegna áverka.

Greinargerð:

Komið hafa upp atvik þar sem upplifun knapa af tilkynningum frá dómara þegar dæmt er úr leik sé ekki nægilega faglega framkvæmd. Mikilvægt er að sýna nærgætni í allri orðræðu í og við keppnisvöll.

Mótttekið 27. sept.

Þingskjal nr. 34

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að Landssamband hestamannafélaga verði leiðandi í því að styðja við félögin í landinu þegar ágreiningsmál koma um nýtingu reiðleiða sem og vinni að auknum fjárveitingum til reiðvegamála.

Greinargerð:

Allt frá landnámi hafa menn ferðast landshluta á milli með hrossastóð. Í fáum löndum í heiminum er hægt að fara um bæði byggðir og óbyggðir á sama hátt og Íslendingar fara í hestaferðir. Landið okkar býður upp á mikla sérstöðu í þessum efnum og nauðsynlegt að viðhalda þessari hefð að hægt sé að fara hvort sem er á eigin vegum eða með ferðaþjónustuaðilum í hestaferðir með hross í rekstri.

Til að ferðir geti gengið eins snuðrulaust fyrir sig og æskilegt er, þarf annars vegar að að vera auðvelt að komast um landið og hins vegar þarf að vera hægt að stoppa hrossarekstra til áningar og til að skipta um hross. Þeir innviðirnir sem þurfa að vera í lagi eru annars vegar opnar leiðir og hins vegar áningarhólf og stýringar á hrossaumferð með girðingum.

Brotalöm hefur verið á því hvort leiðir um einkalönd séu opnar eða lokaðar þó þær séu á skipulagi. Réttur ríðandi umferðar þarf að vera alveg skýr og þá til hvaða ráða hægt er að taka ef landeigendur loka leiðum sem eru á skipulagi sveitarfélaga. Erfitt getur verið fyrir félögin að standa ein að slíkum málum og þarf þá stuðning Landssambandsins.

Mótttekið 27. sept.

Þingskjal nr. 35

Flytjandi Hestamannafélagið Geysir

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að sérstök áhersla verði lögð á umfjöllun um Æskulýðsstarf hestamannafélaga allt í kringum landið á næstu tveimur árum.

Greinargerð:

Í hestamannafélögum um allt land er gríðarlega öflugt Æskulýðsstarf sem hægt væri að gera hærra undir höfði með reglulegri umfjöllun. Eins væri gaman að æskulýðsnefnd LH sé betur tengd æskulýðsstarfi félaganna.

Móttækið 27. sept.

Pingskjal nr. 36

Flytjandi Hestamannafélögin Sörli, Fákur, Sprettur, Hörður og Sóti

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að LH beiti sér fyrir því að fundinn sé betri lausn á förgun hrossataðs á höfuðborgarsvæðinu en nú er. Einnig að LH skoði hvort samtökin geti eða þurfi að beita sér fyrir breytingum á reglum hvað þetta varðar, þannig að gagnist öllum hestamannafélögum almennt.

Greinargerð:

Við óskum eftir því að LH beiti sér fyrir því að hrossatað, sem er eitt besta uppgræðsluefni sem fæst, verði notað sem slíkt og fundinn viðeigandi farvegur innan landsvæðis sveitafélaganna og að almennt um landið verði horft á hrossatað sem nýtanlegan áburð til landgræðslu en ekki spylliefni eða úrgang sem þarf að urða. Stefnt verði þá að því að hrossatað verði gjaldfrjálst á móttökustöðum Sorpu eða hrossataði verði fundinn staður sem sveitafélögin geta notað í uppgræðsluverkefni.

Forsaga málsins er sú að sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu hafa mjög mismunandi reglur er varða losun og kostnað við losun hrossataðs. Kostnaður við skil á hrossataði hjá SORPU nemur kr. 25,68 pr kg m/vsk.

Á vef Sorpu kemur fram undir liðnum „Hvað verður um efnið: Efnið er notað við uppgræðslu á urðunarstað SORPU í Álfsnesi og þannig dregið úr urðun á lífrænum úrgangi“. Því skýtur skökku við að verið sé að rukka fyrir skil þegar efnið er svo notað í uppgræðslu.

Í lögum og í stefnu stjórnvalda í úrgangsmálum kemur skýrt fram að förgun er síðasti kostur. Lífrænan úrgang ber að nýta sem næst þeim stað sem uppruni hans er.

Hestamennska er stórt íþrótt á höfuðborgarsvæðinu. Eðlilegur fylgífiskur hrossahalds á höfuðborgarsvæðinu er að hirða tað. Mikilvægt er að bæjarfélögin styðji við íþróttina alla leið og þurfum við stuðning LH í þessum málum. Það er stórt mál að lækka kostnað í íþróttinni og með því að lækka kostnað á urðun á taði lækkar það kostnaðinn í að halda hesta. Við sjáum það geta einnig hjálpað til við nýliðun inn í sportið að lækka slíkan kostnað. Bæjarfélögin á höfuðborgarsvæðinu gætu komið með þrýsting á Sorpu sem er í eigu bæjarfélaganna og lækka þennan kostnaðarlið fyrir fólk sem stundar hestamennsku á höfuðborgarsvæðinu. Hvað varðar allt landið getur aðkoma LH, sem heildarsamtaka hestamannafélaganna, stuðlað að viðhorfsbreytingu eða breytingu á reglum, ef því er að skipta.

Við viljum skapa umræðu á Landsþingi í október um þessi mál sem og hvort fleiri hestamannafélög eigi við sama vandamál að etja. Um leið opna umræða um sjálfbærni og umhverfismál sem standa hestamönnum mjög nærri.

Móttakið 27. sept.

Þingskjal nr. 37

Flytjandi Örn Karlsson

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, ítrekar samþykkt sína frá landsþingi 2018 um að stjórn LH skipi starfshóp til að vinna að því að gera gæðingafimi að fullgildri keppnisgrein í lögum og reglum sambandsins. Keppt verði í gæðingafimi til prufu og kynningar á 25 ára afmæli keppnisgreinarinnar vorið 2025.

Greinargerð:

Gæðingafimi var hönnuð fyrir íslenska gæðinginn um síðustu aldamót. Gæðingafimi er gæðingaíþrótt í þeim skilningi að í öllum aldurs og getuflokkum mega keppendur spila á öll gæði íslenska gæðingsins eins og þeim er mögulegt og best hentar til að ná hæsta mögulega skori eftir dómsviðmiðum keppnisgreinarinnar.

Reglunefnd LH sem fékk það verkefni að innleiða gæðingafimina í kjölfar samþykktar Landsþings LH 2018 misskildi verkefni sitt og bjó til nýja stigskipta keppnisgrein sem á lítið skylt við gæðingafimi. Fékk hin nýja keppnisgrein nafnið gæðingalist. Þeirri ranghugmynd var haldið að landsþingum LH að stigskipting væri forsenda fyrir því að allir aldurs- og getuhópar gætu tekið þátt í gæðingafimi. Stigskiptingin og fleiri atriði svo sem fyrirfram ákvarðaðar æfingaáætlanir gera gæðingalist að bákni sem þyngir mót og utanumhald fyrir mótshaldara. Gæðingalist er ennfremur óskilvirk og óskýr því matskvarðar íþróttakeppninnar hafa verið bjagaðir stórkostlega. Samanburður á einkunnum milli stiga er að auki ómögulegur.

Gæðingafimi á hinn bóginn er rétt eins og aðrar gæðingaíþróttir með líkan eða sama ramma fyrir alla aldurshópa. Gæðingafimin byggir á einföldum matsramma hvar ómengaðir kvarðar íþróttakeppninnar og fimikeppninnar liggja til grundvallar ásamt tveimur nýjum matshugtökum flæði og fjölhæfni.

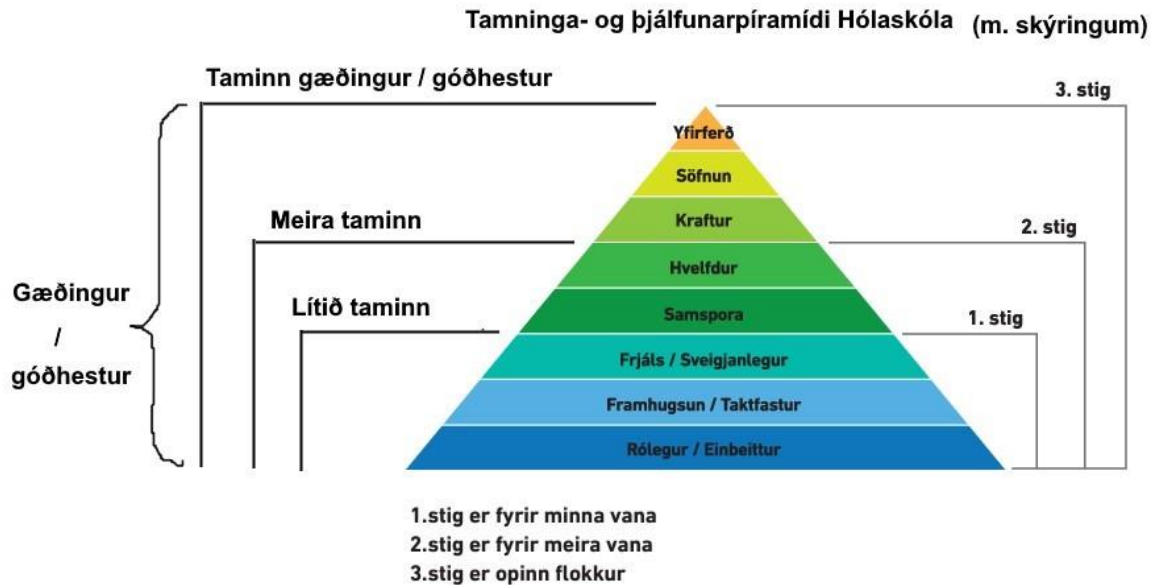
Þjálfunarpíramídi Hólaskóla er sýndur á Mynd 1. Gæðingalist hamlar keppendum eftir stigum eins og myndin sýnir (sjá skýringar hægra megin við píramíðann). Gæðingafimi á hinn bóginn leyfir öllum aldurs og getuhópum að spreya sig á öllum kostaskalanum (sjá skýringar vinstra megin, allt sviðið sem „Gæðingur „, spannar). Við sjáum þess merki á íþróttamótum barna og í gæðingakeppnum barna að íslenski gæðingurinn er spilandi í höndum þeirra og oft er auðveldasta sýningaratriðið einmitt yfirferð á töltili eða brokki, sem er efsta þrep þjálfunarpíramíðans.

Með þessari tillögu er ekki verið að leggja til að gæðingalist verði afnumin heldur einungis að staðið verði við samþykkt landsþings 2018 um innleiðingu gæðingafiminnar í regluverk LH. Sá veruleiki blasir við að reglunefndin og stjórn LH með framgöngu sinni hafa eyðilagt tilvist gæðingafiminnar (a.m.k. tímabundið) þvert á áform landsþings LH frá árinu 2018. Þar með hafa glatast menningarverðmæti, því gæðingafimin spratt úr ófrjóum jarðvegi í upphafi þegar ekkert fimitengt þreift í keppnishaldi á íslenskum hestum. Gæðingafimin átti svið fimikeppninnar í um 20 ár og ákvað Landsþing LH að innleiða hana í keppnisflóru sína einmitt af því að hún naut sívaxandi vinsælda, bæði meðal áhorfenda og knapa. Eini aðilinn sem getur gripið inn í og leiðrétt eyðileggingarferlið er landsþingið sjálft.

Vegna ákvæða í reglum LH um að tillögur til landsþings er varða keppnisgreinar skuli berast LH fyrir 1. september á landsþingsári svo keppnisnefnd og stjórn hafi svigrúm til að fara yfir og meta þær, er rétt að taka fram að tillaga þessa sama efnis var send bæði keppnisnefnd LH og stjórn LH í upphafi þessa árs.

Byggt á neikvæðu svari formanns keppnisnefndar til erindisins ákvað stjórn LH hins vegar að gera ekkert í málinu. En svo ber við að formaður keppnisnefndar og fleiri í keppnisnefnd voru einmitt í reglunefnd LH um innleiðingu gæðingafiminnar. Eðlileg hæfissjóarmið stjórnsýslunnar eru augljóslega að engu höfð hér. Af þeim sökum er einnig rétt að landsþingið sjálf tiki málið upp.

Mynd 1

Móttakið 27. sept.

Þingskjal nr. 38

Flytjandi Örn Karlsson

Lagt fyrir _____

Tillaga

64. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Borgarnesi 25. og 26. október 2024, samþykkir að stofnaður verði starfshópur innan LH sem skili tillögum fyrir 65. landsþing LH um;

A skilgreiningu á hugtakinu „gæðingur“

B hvernig megi nota hugtakið „gæðingur“ innan starfsviðs LH og

C hvaða skilyrði keppnisgreinar þurfi að uppfylla til að mega tengjast gæðingahugtakinu. Þ.e. hvaða skilyrði keppnisgreinar þurfi að uppfylla til að teljast til gæðingaíprótta og mega nota forskeytið „gæðinga-“ í nafni sínu.

Greinargerð:

Tímabært er að Landsþing LH skerpi línur um það hvernig hugtakið „gæðingur“ er notað, hvaða skilyrði keppnisgreinar þurfa að uppfylla til að teljast til gæðingaíprótta og hvaða skilyrði keppnisgreinar þurfi að uppfylla til að mega nota forskeytið „gæðinga-“ í nafni sínu.

Þetta er aðkallandi því það blasir við flutningsaðilum að í höndum LH hafi misfarist með tvær keppnisgreinar sem kenndar eru við íslenska gæðinginn þannig að hvorug þeirra getur talist til gæðingaíprótta.

Óformleg könnun meðal hestamanna leiðir í ljós að hugtakið gæðingur getur haft tvær merkingar. Lauslega samandregnar þessar:

Gæðingur er sá hestur sem fellur vel að sínu hlutverki og hentar notandanum. Gæðingur er hestur sem veitir eiganda sínum ánægju og gleði.

Undir þessari forsendu og merkingu er augljóslega ekki hægt að keppa í gæðingaípróttum og því eru hestamenn einnig með á takteinum aðra merkingu sem betur má vikta í dómstörf gæðingaíprótta.

Gæðingur er hestur sem hefur að minnsta kosti tölt, en er jafnvel meiri gæðingur ef hann er vakur líka. Eignleikar eins og jákvæð og traust skaphöfn, fúsleiki, fjörleiki, jafnvægi á gangtegundum, rými, léttleiki á tauma, stefnufesta, mýkt og fjaðurmagn lyfta gæðingi að metum undir þessari merkingu orðsins.

Það er mat málshefjenda að gæta þurfi að málnotkun þannig að sérstaða íslenska hestsins og hugtakið gæðingur útvatnist ekki.

Eina elstu lýsingu á hugtakinu „gæðingur“ má finna í Klausturpóstinum frá 1825 á bls. 125.

Textinn ber með sér þá almennu lýsingu á íslenska hestinum á síðmiðöldum, að hann hafi verið bæði smár og ófrýnilegur svo mjög að fáir vildu á honum á baki birtast eða beita honum fyrir vagn... „en einstakir... birtast á vorum gæðingum, hverra þýðgangur er á útlendum hestum mjög svo fágætur.“ „Þá (útlendu hestana) skortir og þann lipurleika sem vorir gæðingar hafa til að bera, en sem í voru landi er svo ómissandi á misjöfnum og flungur vegum, einstígum um fjöll og hraun...“

Af þessum texta má merkja að gæðingur hafi verið hestur sem bar af fjöldanum fyrir þýðgengi og lipurleika? Að um sé að ræða mjög góðan reiðhest, að minnsta kosti töltgengan? Íslenski gæðingurinn er í þessum texta tengdur við frábæra reiðhestskosti sem lítt finnast í útlendum hestum. Að það sé til marks um íslenskan gæðing að hann hafi sérstöðu um kosti sína, þegar hann er borinn saman við útlend hestakyn.

Þetta telja málshefjendur að þurfi að varðveita, þ.e. tengingu hugtaksins „gæðingur“ við sérstaka eðliskosti íslenska hestsins, sem finnast lítt í erlendum hestakynjum. Að „gæðingur“ sé stimpill á eðliskosti eins og þeir gerast bestir í íslenska hrossastofninum.

Mynd 1

Á Mynd 1 er svokallaður þjálfunarpíramídi Hólaskóla. Hestur verður vart gæðingur í keppnismerkingunni fyrir en hann nær tókum á öllum þáttum þjálfunarpíramídans. (Sjá skýringar á vinstri væng píramídans). Það liggur þá í hlutarins eðli að gæðingaíþróttir eru ekki bundnar við hluta þjálfunarpíramídans. Gæðingaíþróttir spila á allan kostaskalann. Gæðingaíþróttir sem uppfylla þetta skilyrði eru keppnisgreinar eins og til dæmis A flokkur gæðinga, B flokkur gæðinga, tóltkeppni, fjórgangur og fimmgangur.

Keppnisgreinar sem ekki uppfylla þessa lauslegu skilgreiningu á gæðingaíþróttum eru til að mynda að mati málshefjenda gæðingaskeið og gæðingalist jafnvel þótt orðið gæðingur sé hluti nafna keppnisgreinanna. Þessar keppnisgreinar vegna nafna sinna eru afvegaleiðandi um hugtakið „gæðingur“ og senda villuljós um íslenska gæðinginn.

Þar sem hugtakið „gæðingur“ er orðið alþjóðlegt í heimi íslenska hestsins er löngu tímabært að Landsþing LH skerpi línur um notkun hugtaksins.

Gæðingaskeið

Gæðingaskeið var hannað fyrir íslenska gæðinginn en var síðar umbreytt af hálfu LH í keppnisgrein sem ekki uppfyllir ofan nefndar forsendur gæðingaíþróttanna.

Þær breytingar voru gerðar að hestum sem ekki geta talist til gæðinga þegar kemur að keppnisskilgreiningunni gafst kostur á að taka þátt í gæðingaskeiði og sigra jafnvel bestu gæðingana vegna furðulegra reglna. Gæðingaskeið hætti þannig að vera keppni gæðinga og varð keppni allrar flóru hesta sem mögulega geta skeiðað, fetað og bremsað snögglega! Allnokkur hestakyn erlend geta skeiðað, fetað og bremsað. Gæðingaskeið hefur því enga sérstöðu sem vísar til íslenska gæðingsins eins og keppnisgreinin er borin fram í dag.

Það er ekki flókið að færa gæðingaskeiðið aftur inn í flokk gæðingaíþróttanna. Jafnvel þótt fet sé leyft í byrjun á að gera gangskiptingu af tölti á stökk hærra undir höfði og það skipti máli hvernig töltið er. Sömuleiðis þarf að breyta niðurbægingunni í átt til upphaflegs forms. Að hæsta einkunn fái þegar hestur er hægður mjúklega inn í tölt. Í niðurbægingunni reisi hesturinn sig lítið eitt og gangi saman inn í fjórtakt og setjist inn í fjaðrandi tölt í jafnvægi. Milliferðartölt í jafnvægi 70 metrum frá endamarki skeiðkaflans gæti verið ásættanlegur endapunktur spretts.

Með slíkum breytingum í átt til upprunans verður gæðingaskeið á ný með beina tilvísun til íslenska gæðingsins. Greinin verður jafnframt hestvænni og við munum aftur sjá gæðinga takast á í gæðingaskeiði. Þá verður gæðingaskeið aftur gæðingaskeið.

Stigskipting gæðingaípróttta

Gæðingafimi/gæðingalist

Gæðingafimin rétt eins og gæðingaskeiðið var hönnuð fyrir íslenska gæðinginn. Landsþing LH árið 2018 ákvað að innleiða keppnisgreinina gæðingafimi í regluverk LH. Hafði gæðingafimin þá átt svið fimikeppni á íslenskum hestum í um 18 ár í gegnum Meistaradeild í hestaípróttum. Bæði íslenskir hestamenn og erlendir áttu þess kost að horfa á Meistaradeildina í sjónvarpi og um netútsendingar. Mikill og vaxtandi áhugi var á gæðingafiminni á þessum árum.

Því miður tókst ekki að innleiða gæðingaípróttina gæðingafimi. Í staðinn bjó reglunefnd LH um gæðingafimi til nýja keppnisgrein sem síðar fékk nafnið gæðingalist. Gæðingalist, þrátt fyrir nafnið, er hins vegar ekki gæðingaíprótt miðað við áður nefndar forsendur. Líkja má gæðingalist við einhverskonar námskeið, annað hvort í tamningum eða reiðfærni. Óljóst er hvort er, sbr. Mynd 1.

Gæðingaípróttin gæðingafimi er frjáls spuni í þröngum tímaramma sem gefur öllum færi á að gera sitt besta á opnum velli. Aldurs- og getuflokkakerfi LH sér svo til þess að jafningjar takast á, rétt eins og í öðrum gæðingaípróttum LH.

Þeim misskilningi var haldið að Landsþingum LH að stigskipta þyrfti keppnisgreininna svo allir aldurs og getuhópar gætu tekið þátt. Þar með var grundvöllur að eyðileggingu gæðingaípróttarinnar gæðingafimi lagður.

Þeir sem þekkja íslenska hestinn vita hins vegar að það er hluti af eðliskostum íslenska gæðingsins að eiga auðvelt með að sýna kostina sem hann býr yfir. Við sjáum þess merki á ípróttamótum barna og í gæðingakeppnum barna að íslenski gæðingurinn er spilandi í höndum þeirra og oft er auðveldasta sýningaratriðið einmitt yfirferð á tölti eða brokki, sem er efsta þrep þjálfunarpíramídans fyrrnefnda.

Stigskipting gæðingaípróttta er röng nálgun, gjaldfellir þær og færir úr flokki gæðingaípróttta. Að auki verður allt mótahald flóknara og þyngra.

Hér að ofan hafa verið nefnd tvö dæmi um notkun á hugtakinu gæðingur sem orka tvímælis svo ekki sé meira sagt. Þessi dæmi undirstrika þörfina fyrir að marka skýrari ramma utan um hugtakið „gæðingur“ á starfssviði LH.